

TOIMENPIDEALOITE 291/2001 vp

Videotekniikan käyttäminen lapsiin kohdistuvien seksuaali- ja väkivaltarikosten esitutkinnassa

Eduskunnalle

Väkivallanteot ja toisen ihmisen fyysisen koskemattomuuden loukkaaminen äärimmäisellä tavalla ovat aina hyvin ahdistavia. Varsinkin lapsiin ja nuoriin kohdistuvat väkivaltarikokset ja seksuaalinen hyväksikäyttö järkyttävät, sillä väkivalta vaikuttaa lapsen henkiseen ja fyysiseen kasvuun sekä tasapainoiseen kehittymiseen haitallisesti. Lapsi tarvitsee tavanomaista enemmän tukea rikoksen tapahduttua.

Vaikka uhrin asema Suomessa on periaatteessa hyvä, parannettavaakin on. Usein väkivallanteen uhri voi joutua todistamaan useita kertoja eri oikeusasteissa. Tämä voi koitua varsinkin lapselle suureksi rasitteeksi, sillä hän joutuu käymään kiusallisen ja ahdistavan tilanteen läpi yhä uudestaan.

Esitutkinta-asetuksen 11 § koskee lasten kohtelua esitutkinnassa. Pykälän mukaan lasta on kohdeltava hänen ikänsä ja kehitystasonsa edellyttämällä tavalla. Lisäksi on erityisesti huolehdittava siitä, ettei lapselle aiheuteta tarpeettomasti haittaa koulussa tai muussa hänelle tärkeässä ympäristössä. Esitutkinta-asetuksen 11 §:n 2 momentti korostaa, että lapsiin kohdistuvat tutkintatoimenpiteet on mahdollisuuksien mukaan annettava tähän tehtävään erityisesti perehtyneiden poliisimiesten suoritettaviksi.

Rikoksen uhrina olevan lapsen aseman parantaminen vaatii viranomaisten ammattitaitoa ja yhteistyötä. Tämän lisäksi lapsen edun toteuttaminen edellyttää konkreettisia toimenpiteitä. Lasten psyykkistä kuormitusta rikoksen selvittämisessä ja oikeudenkäynnissä vähennettäisiin olennaisesti esimerkiksi videotekniikan käyttönotolla, mihin myös rikosuhritoimikunta on viitannut mietinnössään. Tekniikan hyödyntämisen kehittäminen on ensiarvoisen tärkeää juuri lapsiin kohdistuvien rikosten selvittämisessä. Tämä edellyttäisi kuitenkin paitsi sisällöllisiin myös lainsäädännöllisiin toimenpiteisiin ryhtymistä. Lisäksi olisi aiheellista kokonaisuudessaan pohtia sitä, miten esitutkinnassa voitaisiin käyttää hyväksi kodikkaaksi sisustettua huonetta tai yleensäkin lapselle soveliaista ja turvallista ympäristöä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin luodakseen mahdollisuudet videotekniikan käyttöönottamiselle lapsiin kohdistuvien väkivalta- ja seksuaalirikosten esitutkinnassa.

TPA 291/2001 vp — Leena-Kaisa Harkimo /kok ym.

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2001

Leena-Kaisa Harkimo /kok
Marjukka Karttunen /kok
Tuija Nurmi /kok
Jyrki Katainen /kok
Jyri Häkämies /kok
Marja Tiura /kok
Eero Akaan-Penttilä /kok
Pirjo-Riitta Antvuori /kok
Jouni Lehtimäki /kok
Jari Vilén /kok
Leena Rauhala /kd
Leea Hiltunen /kd
Ismo Seivästö /kd
Hanna Markkula-Kivisilta /kok
Risto Kuisma /sd
Kaarina Dromberg /kok
Raija Vahasalo /kok
Susanna Rahkonen /sd
Kirsi Ojansuu /vihr
Toimi Kankaanniemi /kd
Inkeri Kerola /kesk
Heli Paasio /sd
Tero Rönni /sd
Susanna Huovinen /sd
Ilkka Taipale /sd
Säde Tahvanainen /sd
Pia Viitanen /sd
Margareta Pietikäinen /r
Pertti Hemmilä /kok
Lasse Virén /kok
Tanja Karpela /kesk
Christina Gestrin /r
Esko Kurvinen /kok
Paula Lehtomäki /kesk
Katri Komi /kesk
Kalervo Kummola /kok
Timo Seppälä /kok

Markku Laukkanen /kesk
Kirsi Piha /kok
Osmo Puhakka /kesk
Marja-Leena Kemppainen /kd
Timo Ihamäki /kok
Irina Krohn /vihr
Lauri Oinonen /kesk
Tuija Brax /vihr
Pekka Nousiainen /kesk
Aulis Ranta-Muotio /kesk
Juha Rehula /kesk
Jaana Ylä-Mononen /kesk
Marjatta Stenius-Kaukonen /vas
Seppo Kanerva /kok
Merikukka Forsius /vihr
Pekka Kuosmanen /kok
Liisa Hyssälä /kesk
Kari Kantalainen /kok
Klaus Bremer /r
Kari Myllyniemi /kesk
Raimo Mähönen /sd
Matti Saarinen /sd
Matti Vanhanen /kesk
Rauha-Maria Mertjärvi /vihr
Klaus Hellberg /sd
Pekka Ravi /kok
Pirkko Peltomo /sd
Jukka Vihriälä /kesk
Riitta Korhonen /kok
Kyösti Karjula /kesk
Seppo Lahtela /kesk
Saara Karhu /sd
Johannes Leppänen /kesk
Sulo Aittoniemi /alk
Anu Vehviläinen /kesk
Timo E. Korva /kesk
Petri Salo /kok